Parlament Ewropew
2024-2029

Kumitat għal-Libertajiet Ċivili, il-Ġustizzja u l-Intern

2024/2078(INI)

09.01.2025

ABBOZZ TA' RAPPORT

Ir-rapport 2024 tal-Kummissjoni dwar l-istat tad-dritt
(2024/2078(INI))

Kumitat għal-Libertajiet Ċivili, il-Ġustizzja u l-Intern

Rapporteur: Ana Catarina Mendes

WERREJ

Paġna

MOZZJONI GĦAL RIŻOLUZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW 3

MOZZJONI GĦAL RIŻOLUZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW

dwar ir-rapport 2024 tal-Kummissjoni dwar l-istat tad-dritt
(2024/2078(INI))

Il-Parlament Ewropew,

– wara li kkunsidra t-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE), b'mod partikolari l-Artikolu 2, l-Artikolu 3(1), l-Artikolu 3(3), it-tieni subparagrafu, l-Artikolu 4(3) u l-Artikoli 5, 6, 7, 11, 19 u 49 tiegħu,

– wara li kkunsidra t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE), b'mod partikolari l-artikoli tiegħu rigward ir-rispett u l-protezzjoni u l-promozzjoni tad-demokrazija, l-istat tad-dritt u d-drittijiet fundamentali fl-Unjoni, inklużi l-Artikoli 70, 258, 259, 260, 263, 265 u 267,

– wara li kkunsidra l-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (il-Karta),

– wara li kkunsidra l-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea (QĠUE),

– wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-24 ta' Lulju 2024 bl-isem "Ir-rapport 2024 dwar l-istat tad-dritt – Is-sitwazzjoni tal-istat tad-dritt fl-Unjoni Ewropea" (COM(2024)0800),

– wara li kkunsidra r-Regolament (UE, Euratom) 2020/2092 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Diċembru 2020 dwar reġim ġenerali ta' kondizzjonalità għall-protezzjoni tal-baġit tal-Unjoni[1] (ir-Regolament dwar il-Kondizzjonalità tal-Istat tad-Dritt),

– wara li kkunsidra r-Regolament (UE) 2021/1060 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Ġunju 2021 li jistipula dispożizzjonijiet komuni dwar il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali, il-Fond Soċjali Ewropew Plus, il-Fond ta' Koeżjoni, il-Fond għal Tranżizzjoni Ġusta u l-Fond Ewropew għall-Affarijiet Marittimi, is-Sajd u l-Akkwakultura u r-regoli finanzjarji għalihom u għall-Fond għall-Ażil, il-Migrazzjoni u l-Integrazzjoni, il-Fond għas-Sigurtà Interna u l-Istrument għall-Appoġġ Finanzjarju għall-Ġestjoni tal-Fruntieri u l-Politika dwar il-Viżi[2] (ir-Regolament dwar Dispożizzjonijiet Komuni),

– wara li kkunsidra r-Regolament (UE) 2021/692 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-28 ta' April 2021 li jistabbilixxi l-Programm dwar iċ-Ċittadini, l-Ugwaljanza, id-Drittijiet u l-Valuri u li jħassar ir-Regolament (UE) Nru 1381/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u r-Regolament tal-Kunsill (UE) Nru 390/2014[3],

– wara li kkunsidra d-Dikjarazzjoni Universali tad-Drittijiet tal-Bniedem,

[1] ĠU L 433, 22.12.2020, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
[2] ĠU L 231, 30.6.2021, p. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.
[3] ĠU L 156, 5.5.2021, p. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/692/oj.

– wara li kkunsidra l-istrumenti tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-protezzjoni tad-drittijiet tal-bniedem u tal-libertajiet fundamentali, u r-rakkomandazzjonijiet u r-rapporti tal-Eżami Perjodiku Universali tan-Nazzjonijiet Uniti, kif ukoll il-ġurisprudenza tal-korpi ta' monitoraġġ tat-trattati tan-Nazzjonijiet Uniti u l-proċeduri speċjali tal-Kunsill tad-Drittijiet tal-Bniedem,

– wara li kkunsidra l-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem, il-Karta Soċjali Ewropea, il-ġurisprudenza tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem u l-Kumitat Ewropew tad-Drittijiet Soċjali, u l-konvenzjonijiet, ir-rakkomandazzjonijiet, ir-riżoluzzjonijiet, l-opinjonijiet u r-rapporti tal-Assemblea Parlamentari, tal-Kumitat tal-Ministri, tal-Kummissarju għad-Drittijiet tal-Bniedem, tal-Kummissjoni Ewropea kontra r-Razziżmu u l-Intolleranza, tal-Kumitat ta' Tmexxija dwar il-Ġlieda kontra d-Diskriminazzjoni u dwar id-Diversità u l-Inklużjoni, tal-Kummissjoni ta' Venezja u ta' korpi oħra tal-Kunsill tal-Ewropa,

– wara li kkunsidra l-Konvenzjoni tal-Kunsill tal-Ewropa dwar il-prevenzjoni u l-ġlieda kontra l-vjolenza kontra n-nisa u l-vjolenza domestika,

– wara li kkunsidra l-memorandum ta' qbil bejn il-Kunsill tal-Ewropa u l-Unjoni Ewropea tat-23 ta' Mejju 2007 u l-konklużjonijiet tal-Kunsill tat-30 ta' Jannar 2023 dwar il-prijoritajiet tal-UE għall-kooperazzjoni mal-Kunsill tal-Ewropa 2023-2024,

– wara li kkunsidra l-proposta motivata tal-Kummissjoni tal-20 ta' Diċembru 2017 għal deċiżjoni tal-Kunsill dwar id-determinazzjoni ta' riskju ċar ta' ksur gravi tal-istat tad-dritt mir-Repubblika tal-Polonja (COM(2017)0835), maħruġa skont l-Artikolu 7(1) tat-TUE,

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-25 ta' Ottubru 2016 li tinkludi rakkomandazzjonijiet lill-Kummissjoni dwar l-istabbiliment ta' mekkaniżmu tal-UE dwar id-demokrazija, l-istat tad-dritt u d-drittijiet fundamentali[4],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-1 ta' Marzu 2018 dwar id-deċiżjoni tal-Kummissjoni biex jiġi attivat l-Artikolu 7(1) tat-TUE minħabba s-sitwazzjoni fil-Polonja[5],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tad-19 ta' April 2018 dwar il-ħtieġa li jiġi stabbilit Strument għall-Valuri Ewropej biex jiġu appoġġati l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili li jippromwovu l-valuri fundamentali fl-Unjoni Ewropea fil-livell lokali u nazzjonali[6],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tat-12 ta' Settembru 2018 dwar proposta li titlob lill-Kunsill jiddetermina, skont l-Artikolu 7(1) tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea, l-eżistenza ta' riskju ċar ta' ksur serju mill-Ungerija tal-valuri li fuqhom hija bbażata l-Unjoni[7],

[4] ĠU C 215, 19.6.2018, p. 162.
[5] ĠU C 129, 5.4.2019, p. 13.
[6] ĠU C 390, 18.11.2019, p. 117.
[7] ĠU C 433, 23.12.2019, p. 66.

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tat-13 ta' Novembru 2018 dwar standards minimi għall-minoranzi fl-UE[8],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-14 ta' Novembru 2018 dwar il-ħtieġa ta' mekkaniżmu komprensiv tal-UE għall-protezzjoni tad-demokrazija, l-istat tad-dritt u d-drittijiet fundamentali[9],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tas-7 ta' Ottubru 2020 dwar l-istabbiliment ta' Mekkaniżmu tal-UE għad-Demokrazija, l-Istat tad-Dritt u d-Drittijiet Fundamentali[10],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tat-13 ta' Novembru 2020 dwar l-impatt tal-miżuri tal-COVID-19 fuq id-demokrazija, l-istat tad-dritt u d-drittijiet fundamentali[11],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tas-17 ta' Diċembru 2020 dwar l-Inizjattiva taċ-Ċittadini Ewropej "Minority SafePack – miljun firma għad-diversità fl-Ewropa"[12],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-10 ta' Ġunju 2021 dwar is-sitwazzjoni tal-Istat tad-Dritt fl-Unjoni Ewropea u l-applikazzjoni tar-Regolament 2020/2092 dwar il-kondizzjonalità (UE, Euratom)[13],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-24 ta' Ġunju 2021 dwar ir-Rapport tal-2020 tal-Kummissjoni dwar l-Istat tad-Dritt[14],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tat-8 ta' Lulju 2021 dwar it-tfassil ta' linji gwida għall-applikazzjoni tar-reġim ġenerali ta' kondizzjonalità għall-protezzjoni tal-baġit tal-Unjoni[15],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tas-16 ta' Settembru 2021 li tinkludi rakkomandazzjonijiet lill-Kummissjoni dwar l-identifikazzjoni ta' vjolenza abbażi tal-ġeneru bħala qasam ġdid ta' kriminalità elenkat fl-Artikolu 83(1) tat-TFUE[16],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-11 ta' Novembru 2021 dwar it-tisħiħ tad-demokrazija u tal-libertà u l-pluraliżmu tal-midja fl-UE: l-użu indebitu ta' azzjonijiet fl-ambitu tad-dritt ċivili u kriminali biex jissikktu l-ġurnalisti, l-NGOs u s-soċjetà ċivili[17],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-15 ta' Diċembru 2021 dwar l-evalwazzjoni tal-miżuri ta' prevenzjoni biex jiġu evitati l-korruzzjoni, l-infiq irregolari u l-użu ħażin tal-fondi tal-UE u nazzjonali f'każ ta' fondi ta' emerġenza u oqsma ta' nfiq relatati mal-kriżi[18],

---

[8] ĠU C 363, 28.10.2020, p. 13.
[9] ĠU C 363, 28.10.2020, p. 45.
[10] ĠU C 395, 29.9.2021, p. 2.
[11] ĠU C 415, 13.10.2021, p. 36.
[12] ĠU C 445, 29.10.2021, p. 70.
[13] ĠU C 67, 8.2.2022, p. 86.
[14] ĠU C 81, 18.2.2022, p. 27.
[15] ĠU C 99, 1.3.2022, p. 146.
[16] ĠU C 117, 11.3.2022, p. 88.
[17] ĠU C 205, 20.5.2022, p. 2.
[18] ĠU C 251, 30.6.2022, p. 48.

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tat-8 ta' Marzu 2022 dwar l-ispazju jiċkien tas-soċjetà ċivili fl-Ewropa[19],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-10 ta' Marzu 2022 dwar l-istat tad-dritt u l-konsegwenzi tad-deċiżjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea[20],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tad-19 ta' Mejju 2022 dwar ir-Rapport tal-Kummissjoni dwar l-Istat tad-Dritt tal-2021[21],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tad-9 ta' Ġunju 2022 dwar l-istat tad-dritt u l-approvazzjoni potenzjali tal-Pjan Nazzjonali ta' Rkupru (RRF) tal-Polonja[22],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-15 ta' Settembru 2022 dwar is-sitwazzjoni tad-drittijiet fundamentali fl-Unjoni Ewropea fl-2020 u l-2021[23],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-20 ta' Ottubru 2022 dwar l-Istat tad-Dritt f'Malta, ħames snin wara l-assassinju ta' Daphne Caruana Galizia[24],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-20 ta' Ottubru 2022 dwar iż-żieda fir-reati ta' mibegħda kontra persuni LGBTIQ+ fl-Ewropa kollha fid-dawl tal-qtil omofobiku reċenti fis-Slovakkja[25],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-10 ta' Novembru 2022 dwar il-ġustizzja razzjali, in-nondiskriminazzjoni u l-ġlieda kontra r-razziżmu fl-UE[26],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-24 ta' Novembru 2022 dwar il-valutazzjoni tal-konformità tal-Ungerija mal-kundizzjonijiet tal-istat tad-dritt skont ir-Regolament dwar il-Kondizzjonalità u s-sitwazzjoni attwali tal-RRP Ungeriż[27],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tat-30 ta' Marzu 2023 dwar ir-Rapport tal-2022 dwar l-Istat tad-Dritt – is-sitwazzjoni tal-istat tad-dritt fl-Unjoni Ewropea[28],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tat-28 ta' Frar 2024 intitolata "Rapport dwar ir-rapport tal-Kummissjoni tal-2023 dwar l-istat tad-dritt"[29],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-1 ta' Ġunju 2023 dwar il-ksur tal-Istat tad-Dritt u tad-drittijiet fundamentali fl-Ungerija u l-fondi ffriżati tal-UE[30],

– wara li kkunsidra r-rakkomandazzjoni tiegħu tal-15 ta' Ġunju 2023 lill-Kunsill Ewropew u lill-Kummissjoni wara l-investigazzjoni ta' allegati kontravvenzjonijiet u

---

[19] ĠU C 347, 9.9.2022, p. 2.
[20] ĠU C 347, 9.9.2022, p. 168.
[21] ĠU C 479, 16.12.2022, p. 18.
[22] ĠU C 493, 27.12.2022, p. 108.
[23] ĠU C 125, 5.4.2023, p. 80.
[24] ĠU C 149, 28.4.2023, p. 15.
[25] ĠU C 149, 28.4.2023, p. 22.
[26] ĠU C 161, 5.5.2023, p. 10.
[27] ĠU C 167, 11.5.2023, p. 74.
[28] ĠU C 341, 27.9.2023, p. 2.
[29] ĠU C, C/2024/6743, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6743/oj.
[30] ĠU C, C/2023/1223, 21.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1223/oj.

amministrazzjoni ħażina fl-applikazzjoni tad-dritt tal-Unjoni fir-rigward tal-użu tal-Pegasus u ta' software ta' spjunaġġ għas-sorveljanza ekwivalenti[31],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-11 ta' Lulju 2023 dwar il-liġi elettorali, il-kumitat investigattiv u l-istat tad-dritt fil-Polonja[32],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tad-19 ta' Ottubru 2023 dwar l-Istat tad-Dritt f'Malta: 6 snin wara l-assassinju ta' Daphne Caruana Galizia u l-ħtieġa li l-ġurnalisti jiġu protetti[33],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tat-18 ta' Jannar 2024 dwar is-sitwazzjoni tad-drittijiet fundamentali fl-UE fl-2022 u l-2023[34],

– wara li kkunsidra r-Riżoluzzjoni 2262 (2019) tal-24 ta' Jannar 2019 tal-Assemblea Parlamentari tal-Kunsill tal-Ewropa dwar il-promozzjoni tad-drittijiet ta' persuni li jagħmlu parti minn minoranzi nazzjonali,

– wara li kkunsidra r-rakkomandazzjonijiet u r-rapporti tal-Uffiċċju għall-Istituzzjonijiet Demokratiċi u d-Drittijiet tal-Bniedem, tal-Kummissarju Għoli għall-Minoranzi Nazzjonali, tar-Rappreżentant għal-Libertà tal-Media u ta' korpi oħra tal-Organizzazzjoni għas-Sigurtà u l-Kooperazzjoni fl-Ewropa (OSKE). il-kooperazzjoni bejn l-UE u l-OSKE fir-rigward tad-demokratizzazzjoni, il-bini tal-istituzzjonijiet u d-drittijiet tal-bniedem u r-rapport annwali tal-OSKE dwar ir-reati ta' mibegħda li fih l-Istati parteċipanti impenjaw ruħhom li jgħaddu leġiżlazzjoni li tipprevedi penali li jqisu l-gravità tar-reati ta' mibegħda, li jieħdu azzjoni biex jindirizzaw is-sottorappurtar, u li jintroduċu jew ikomplu jiżviluppaw attivitajiet ta' bini tal-kapaċitajiet biex uffiċjali tal-infurzar tal-liġi, tal-prosekuzzjoni u dawk ġudizzjarji jipprevjenu, jinvestigaw u jressqu quddiem il-ġustizzja reati ta' mibegħda,

– wara li kkunsidra r-rapport tal-Kumitat ta' Inkjesta PEGA tiegħu u r-rakkomandazzjoni tiegħu tal-15 ta' Ġunju 2023 lill-Kunsill Ewropew u lill-Kummissjoni wara l-investigazzjoni ta' allegati kontravvenzjonijiet u amministrazzjoni ħażina fl-applikazzjoni tad-dritt tal-Unjoni fir-rigward tal-użu tal-Pegasus u ta' software ta' spjunaġġ għas-sorveljanza ekwivalenti[35],

– wara li kkunsidra r-rapporti ta' feedback, ir-rapporti ta' missjoni, il-mistoqsijiet bil-miktub u t-tweġibiet tal-Grupp ta' Monitoraġġ tad-Demokrazija, l-Istat tad-Dritt u d-Drittijiet Fundamentali (DRFMG) tiegħu[36],

– wara li kkunsidra l-Artikolu 55 tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu,

– wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat għall-Affarijiet Legali,

---

[31] ĠU C, C/2024/494, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj.
[32] ĠU C, C/2024/3995, 17.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3995/oj.
[33] ĠU C, C/2024/2656, 29.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2656/oj.
[34] ĠU C, C/2024/5739, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5739/oj.
[35] ĠU C, C/2024/494, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj.
[36] Għall-attivitajiet kollha ta' monitoraġġ tad-DRFMG, ara: https://www.europarl.europa.eu/committees/mt/libe-democracy-rule-of-law-and-fundament/product-details/20190103CDT02662.

– wara li kkunsidra r-rapport tal-Kumitat għal-Libertajiet Ċivili, il-Ġustizzja u l-Intern (A10-0000/2025),

A. billi l-Unjoni hija msejsa fuq il-valuri komuni – minquxa fl-Artikolu 2 tat-TUE – tar-rispett għad-dinjità tal-bniedem, il-libertà, id-demokrazija, l-ugwaljanza, l-istat tad-dritt u r-rispett għad-drittijiet tal-bniedem, inklużi d-drittijiet ta' persuni li jagħmlu parti minn minoranzi – valuri li huma komuni għall-Istati Membri tal-UE;

Il-ġustizzja u l-korruzzjoni

1. Jissottolinja li ġustizzja ġusta u aċċessibbli hija prinċipju bażiku tal-istat tad-dritt li jirrikjedi ġudikatura indipendenti; itenni li l-aċċess għall-ġustizzja huwa essenzjali għaċ-ċittadini biex jeżerċitaw id-drittijiet, jikkontestaw id-diskriminazzjoni u jżommu lil dawk li jieħdu d-deċiżjonijiet responsabbli;

2. Jinnota li l-Kummissjoni sabet sfidi strutturali biex ittejjeb l-effiċjenza tal-ġudikatura ta' xi Stati Membri[37]; jisħaq fuq il-ħtieġa ta' ħatriet trasparenti u bbażati fuq il-mertu għal pożizzjonijiet ġudizzjarji ta' livell għoli, mingħajr interferenza politika;

3. Jistieden lill-Istati Membri jimplimentaw minnufih is-sentenzi pendenti u jħeġġeġ lill-Kummissjoni tivvaluta l-konsegwenzi għall-konformità mad-dritt tal-UE u tniedi proċeduri ta' ksur jekk ikun meħtieġ;

4. Jilqa' r-reviżjoni tad-Direttiva dwar id-Drittijiet tal-Vittmi[38] biex jingħalqu l-lakuni legali, filwaqt li jiġi żgurat li l-vittmi jkunu jistgħu jiksbu aċċess għall-ġustizzja u jirċievu appoġġ;

5. Itenni t-talba tiegħu lill-Kummissjoni biex tikkonkludi malajr in-negozjati dwar is-sħubija tal-UE fil-Grupp ta' Stati kontra l-Korruzzjoni (GRECO) tal-Kunsill tal-Ewropa u jesiġi li r-rapport annwali dwar l-istat tad-dritt ikopri l-istituzzjonijiet tal-UE;

6. Jinnota x-xejra ta' xi Stati Membri li qed idewmu jew mhumiex jimplimentaw is-sentenzi tal-QĠUE u jitlob li l-implimentazzjoni ta' dawn is-sentenzi tingħata prijorità;

7. Jistieden lill-Istati Membri jsaħħu t-trasparenza u l-obbligu ta' rendikont fl-istituzzjonijiet pubbliċi billi jsaħħu l-oqfsa kontra l-korruzzjoni, jiżguraw l-istabbiliment ta' korpi ta' sorveljanza indipendenti, irawmu l-protezzjoni għall-informaturi, itejbu l-oqfsa ta' integrità u jagħmlu lobbying għal-leġiżlazzjoni; jesprimi dispjaċir għan-nuqqas ta' progress rilevanti fil-ġlieda kontra l-korruzzjoni fil-livelli għolja f'xi Stati Membri;

Il-pluraliżmu u l-libertà tal-media

8. Jilqa' inizjattivi bħall-Att Ewropew dwar il-Libertà tal-Media (EMFA)[39] u jitlob li jiġi implimentat malajr; jistieden lill-Istati Membri jtejbu t-trasparenza fl-allokazzjoni tar-

[37] Il-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-24 ta' Lulju 2024 bit-titolu "Ir-rapport 2024 dwar l-istat tad-dritt" (COM(2024)0800), Anness li jinkludi rakkomandazzjonijiet, p. 1, 9, 11, 19 u 24.
[38] Id-Direttiva 2012/29/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2012 li tistabbilixxi standards minimi fir-rigward tad-drittijiet, l-appoġġ u l-protezzjoni tal-vittmi tal-kriminalità, u li tissostitwixxi d-Deċiżjoni Qafas tal-Kunsill 2001/220/ĠAI (ĠU L 315, 14.11.2012, p. 57, ELI http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj).
[39] Ir-Regolament (UE) 2024/1083 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' April 2024 li jistabbilixxi qafas

reklamar mill-Istat; jistieden lill-Kummissjoni tipprovdi lill-Istati Membri l-assistenza meħtieġa għat-traspożizzjoni tal-EMFA;

9. Jistieden lill-Istati Membri jimplimentaw bis-sħiħ id-Direttiva kontra s-SLAPP (kawżi strateġiċi kontra l-parteċipazzjoni pubblika)[40] u r-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2022/758 tas-27 ta' April 2022 dwar il-protezzjoni tal-ġurnalisti u tad-difensuri tad-drittijiet tal-bniedem li jinvolvu ruħhom fil-parteċipazzjoni pubblika minn proċedimenti tal-qorti manifestament bla bażi jew abbużivi ("Kawżi strateġiċi kontra l-parteċipazzjoni pubblika")[41], u jadottaw miżuri nazzjonali komprensivi kontra s-SLAPP biex jipproteġu lill-ġurnalisti u jipprovdu appoġġ għal dawk li jiffaċċjaw riskji;

10. Iħeġġeġ lill-Istati Membri jipproteġu l-libertà u l-pluraliżmu tal-media, jipprevjenu l-konċentrazzjoni tas-sjieda tal-media u jiġġieldu d-diżinformazzjoni, b'mod partikolari permezz ta' liġijiet sodi u regolaturi indipendenti; jissottolinja l-importanza demokratika ta' xandir pubbliku indipendenti u stabbli u l-ħtieġa li jiġi żgurat il-finanzjament tal-media tas-servizz pubbliku;

11. Jikkundanna bil-qawwa l-kontroll mill-Istat u l-interferenza politika fl-operazzjonijiet tal-media u jappella għal sforzi akbar biex jiġu żgurati s-sikurezza u l-protezzjoni tal-ġurnalisti;

L-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili

12. Jaqbel mal-valutazzjoni tal-Kummissjoni li l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili u d-difensuri tad-drittijiet tal-bniedem huma essenzjali għall-bilanċ tal-poter;

13. Jinsab imħasseb dwar ix-xejra dejjem tikber ta' organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili u ta' drittijiet tal-bniedem li qed jiffaċċjaw aktar restrizzjonijiet legali, nuqqas ta' finanzjament, u attakki; jappella għal qafas ta' abilitazzjoni u ta' appoġġ għas-soċjetà ċivili u jtenni l-importanza li jiġu adottati d-Direttiva kontra s-SLAPP u r-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2022/758 biex jiġu protetti l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili; iqis li l-Kummissjoni u l-Istati Membri għandhom jespandu l-finanzjament għall-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili;

L-ugwaljanza u n-nondiskriminazzjoni quddiem il-liġi

14. Ifakkar li l-oqfsa legali tal-Istati Membri jridu jistabbilixxu trattament legali ugwali u jippromwovu l-ugwaljanza u d-dritt tal-individwi li ma jiġux diskriminati fi proċedimenti ġudizzjarji; jistieden lill-Kummissjoni taġixxi f'każijiet ta' nuqqas ta' konformità ma' dawn il-prinċipji; jirrikonoxxi li l-moviment liberu tal-persuni fi ħdan l-UE ma għandux ikun imfixkel minn prattiki diskriminatorji;

---

komuni għas-servizzi tal-media fis-suq intern u li jemenda d-Direttiva 2010/13/UE (l-Att Ewropew dwar il-Libertà tal-Media) (ĠU L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

[40] Id-Direttiva (UE) 2024/1069 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' April 2024 dwar il-protezzjoni ta' persuni li jinvolvu ruħhom f'parteċipazzjoni pubblika minn talbiet manifestament infondati jew proċedimenti tal-qorti abbużivi ("Kawżi strateġiċi kontra l-parteċipazzjoni pubblika") (ĠU L, 2024/1069, 16.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

[41] ĠU L 138, 17.5.2022, p. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2022/758/oj.

15. Jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jestendu l-bażi legali tal-UE f'dan il-qasam u jressqu proposta dwar ir-reati u d-diskors ta' mibegħda; jistieden lill-Kunsill jadotta d-Direttiva 2008/140[42];

16. Jitlob li n-nisa jkollhom protezzjoni legali, li l-vjolenza abbażi tal-ġeneru tiżdied bħala reat skont id-dritt tal-UE, li ssir proposta tal-UE dwar leġiżlazzjoni rigward l-istupru abbażi tal-kunsens u li l-aċċess għal abort sikur u legali jiġi minqux fil-Karta;

17. Jissottolinja li ċ-ċittadini kollha, irrispettivament min-nazzjonalità, mill-post tat-twelid jew mir-regolarità tal-wasla tagħhom fl-Istati Membri, jeħtiġilhom ikunu ugwali quddiem il-liġi u jħeġġeġ lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jkomplu jindirizzaw id-diskriminazzjoni bbażata fuq in-nazzjonalità; jistieden lill-Kummissjoni tiżgura li l-Istati Membri jirrispettaw l-istat tad-dritt fil-pjanijiet nazzjonali tagħhom meta jimplimentaw il-Patt dwar il-Migrazzjoni u l-Asil;

18. Jitlob li tittieħed azzjoni kontinwa kontra d-diskriminazzjoni u r-reati mmirati lejn gruppi ta' minoranza u lejn minoranzi nazzjonali, etniċi, lingwistiċi u reliġjużi; iħeġġeġ lill-Kummissjoni żżid pilastru mar-rapport annwali tal-istat tad-dritt dwar it-tisħiħ tal-ġlieda kontra l-forom kollha ta' diskriminazzjoni;

Is-suq uniku u l-istat tad-dritt

19. Jenfasizza l-importanza li għandu l-istat tad-dritt biex jiżgura l-funzjonament tas-suq uniku u jafferma mill-ġdid li s-sistemi ġudizzjarji, l-oqfsa effettivi kontra l-korruzzjoni u l-protezzjoni tal-libertà tal-media huma kruċjali għall-kompetizzjoni ġusta, iċ-ċertezza legali u l-fiduċja fost l-operaturi ekonomiċi[43];

L-għodod tal-istat tad-dritt u d-dimensjoni ekonomika

20. Jistieden lill-Kummissjoni tkompli tiżviluppa rabta diretta bejn l-istrumenti preventivi u reattivi u tniedi proċeduri ta' ksur permezz tal-applikazzjoni tal-Artikolu 7 tat-TUE, il-mekkaniżmu ta' kundizzjonalità ġenerali u l-kundizzjonijiet abilitanti orizzontali fil-Karta;

21. Jissottolinja l-ħtieġa ta' mekkaniżmu komprensiv ta' kundizzjonalità li jiżgura l-konformità mal-istat tad-dritt fid-dritt tal-UE, lil hinn mid-dimensjoni bażitarja tiegħu; iħeġġeġ lill-Kummissjoni tippreżenta proposta li twessa' l-kamp ta' applikazzjoni ta' dan il-mekkaniżmu;

22. Jitlob li tiġi introdotta kundizzjonalità intelliġenti li tippermetti li l-fondi tal-UE jaqbżu lill-gvernijiet nazzjonali li jimminaw l-istat tad-dritt u jitqassmu direttament lill-muniċipalitajiet, lill-organizzazzjonijiet mhux governattivi u lil atturi oħra li jirrispettaw il-valuri tal-UE;

Kontrolli u bilanċi

[42] Il-proposta għal direttiva tal-Kunsill dwar l-implimentazzjoni tal-prinċipju ta' trattament ugwali bejn il-persuni irrispettivament mir-reliġjon jew it-twemmin, id-diżabilità, l-età jew l-orjentazzjoni sesswali (COM(2008)0426).
[43] Il-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-24 ta' Lulju 2024 bit-titolu "Ir-rapport 2024 dwar l-istat tad-dritt", (COM(2024)0800), p. 5.

23. Jistieden lill-Istati Membri jżommu lura milli jużaw proċeduri aċċelerati b'mod eċċessiv, peress li dawn għandhom impatt negattiv fuq il-kwalità tat-tfassil tal-liġijiet u fuq id-demokrazija; jistieden lill-Istati Membri jistabbilixxu proċessi trasparenti tat-tfassil tal-liġijiet wara l-konsultazzjoni sistematika ta' partijiet ikkonċernati differenti;

24. Jistieden lill-Istati Membri jsaħħu l-indipendenza tal-korpi nazzjonali ta' sorveljanza sabiex jiżguraw ir-riżorsi u l-libertà mill-interferenza politika; jisħaq fuq l-importanza tas-soċjetà ċivili u tad-difensuri tad-drittijiet tal-bniedem fil-promozzjoni tal-obbligu ta' rendikont u fil-protezzjoni tad-drittijiet fundamentali; jiddeplora r-restrizzjonijiet fuq l-attività tas-soċjetà ċivili;

25. Jinsab imħasseb dwar l-interferenza barranija fl-Istati Membri, inkluži l-manipulazzjoni tal-media soċjali u d-diżinformazzjoni; jinnota l-inizjattivi inaċċettabbli ta' Elon Musk li juża pjattaformi tal-media soċjali sabiex jimmanipula l-opinjoni pubblika fi Stati Membri differenti; jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jimmonitorjaw dan u japplikaw l-Att dwar is-Servizzi Diġitali[44] u l-Att dwar is-Swieq Diġitali[45], inkluż b'rispons għad-deċiżjoni reċenti ta' Meta dwar il-mekkaniżmi ta' verifika tal-fatti;

Rakkomandazzjonijiet

26. Iħeġġeġ lill-Kummissjoni tuża lingwaġġ aktar ċar biex tevalwa l-konformità mal-valuri minquxa fl-Artikolu 2 tat-TUE; jitlob li ssir enfasi akbar fuq l-implimentazzjoni tar-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiżi, permezz ta' mekkaniżmi ta' segwitu u ta' parametri referenzjarji li jistgħu jitkejlu; jipproponi mekkaniżmu komprensiv ta' monitoraġġ tal-istat tad-dritt li jinvolvi l-istituzzjonijiet kollha tal-UE, l-Istati Membri u l-pajjiżi kandidati sabiex titrawwem l-uniformità; jissuġġerixxi l-ħolqien ta' grupp permanenti għall-monitoraġġ tal-ksur tar-regoli dwar id-drittijiet tal-bniedem mill-Istati Membri;

27. Jisħaq fuq l-importanza ta' sistemi ġudizzjarji indipendenti u aċċess għal għajnuna legali mingħajr ħlas biex jiġi żgurat aċċess ugwali għall-ġustizzja; itenni li riżorsi adegwati, inkluži l-infrastruttura u l-persunal, huma kruċjali għat-titjib tas-sistemi ġudizzjarji;

28. Jistieden lill-Kummissjoni tikkonkludi n-negozjati dwar is-sħubija tal-UE fil-GRECO bħala stadju importanti fil-ġlieda kontra l-korruzzjoni;

29. Jistieden lill-Istati Membri jiżguraw il-libertà, l-indipendenza u l-pluraliżmu tal-media u jiġġieldu d-diżinformazzjoni; iħeġġeġ biex l-EMFA jiġi implimentat malajr;

30. Jenfasizza r-rwol tas-soċjetà ċivili u tal-korpi ta' sorveljanza indipendenti biex jimmonitorjaw u jappoġġjaw l-implimentazzjoni tar-rakkomandazzjonijiet tar-rapport dwar l-istat tad-dritt;jappella għal qafas strutturat ta' djalogu ċivili biex il-kontributi tas-soċjetà ċivili jiġu integrati fiċ-ċiklu annwali tal-istat tad-dritt, kif jirrakkomandaw il-

[44] Ir-Regolament (UE) 2022/2065 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-19 ta' Ottubru 2022 dwar Suq Uniku għas-Servizzi Diġitali u li jemenda d-Direttiva 2000/31/KE (l-Att dwar is-Servizzi Diġitali) (ĠU L 277, 27.10.2022, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

[45] Ir-Regolament (UE) 2022/1925 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Settembru 2022 dwar swieq kontestabbli u ġusti fis-settur diġitali u li jemenda d-Direttivi (UE) 2019/1937 u (UE) 2020/1828 (l-Att dwar is-Swieq Diġitali) (ĠU L 265, 12.10.2022, p. 1, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).

Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew (KESE)[46] u n-networks tas-soċjetà ċivili[47]; itenni l-importanza ta' konsultazzjoni wiesgħa waqt l-abbozzar tar-rapport;

31. Jisħaq li l-għaqda paċifika u l-libertà ta' assoċjazzjoni u ta' espressjoni huma drittijiet fundamentali protetti mid-dritt internazzjonali u huma essenzjali għad-demokrazija u għall-obbligu ta' rendikont tal-gvern; jikkundanna ż-żieda fil-pressjoni fuq dawn id-drittijiet u jinnota t-tendenza li dawn jiġu ristretti; jistieden lill-Istati Membri jinvestigaw bir-reqqa l-użu eċċessiv tal-forza u t-trattament diskriminatorju mill-aġenziji tal-infurzar tal-liġi;

32. Iqis li l-Kummissjoni u l-Istati Membri għandhom itejbu l-mekkaniżmi ta' finanzjament għall-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili u l-inizjattivi li jsaħħu l-ġudikatura u jiddefendu l-indipendenza tal-qrati; jirrakkomanda li l-Kummissjoni tfassal strateġija għall-protezzjoni tas-soċjetà ċivili u tad-difensuri tad-drittijiet tal-bniedem;

33. Iħeġġeġ lill-Kummissjoni tintroduċi pilastru ġdid fir-rapport annwali dwar l-istat tad-dritt li jiffoka fuq il-ġlieda kontra kull forma ta' diskriminazzjoni;

34. Itenni t-talba tiegħu lill-Kummissjoni biex tkompli tintegra l-għodod reattivi fir-rapport dwar l-istat tad-dritt, bħall-proċeduri tal-Artikolu 7 tat-TUE, il-mekkaniżmu ta' kundizzjonalità ġenerali u l-proċeduri ta' ksur[48];

35. Jisħaq fuq l-importanza li l-istadji importanti tal-istat tad-dritt jiġu inkorporati fi strumenti ta' finanzjament bħall-RRF; jiddeplora r-rilaxx tal-fondi tal-UE lill-Ungerija minkejja nuqqasijiet fl-indipendenza ġudizzjarja u fl-oqfsa kontra l-korruzzjoni ta' dak il-pajjiż; jirrakkomanda s-sospensjoni tal-iżborżi sakemm jintlaħqu l-parametri referenzjarji kollha tal-istat tad-dritt;

36. Jemmen li għandhom jissaħħu d-djalogu interistituzzjonali u l-kooperazzjoni fil-livell tal-UE dwar l-istat tad-dritt; jitlob li jiġi stabbilit djalogu interistituzzjonali permanenti dwar l-istat tad-dritt li jinvolvi, fost l-oħrajn, il-Parlament, il-Kunsill u l-Kummissjoni; jistieden lill-Kunsill jagħmel id-djalogu tiegħu dwar l-istat tad-dritt aktar inklużiv billi jistieden istituzzjonijiet oħra, bħall-Kummissjoni ta' Venezja, il-Kummissarju għad-Drittijiet tal-Bniedem u rappreżentanti tal-Parlament, għas-sessjonijiet tiegħu;

37. Jirrakkomanda li l-Kummissjoni u l-Istati Membri jimmonitorjaw l-interferenza barranija, b'mod partikolari l-użu tal-media soċjali għal skopijiet ta' manipulazzjoni u għal skopijiet malizzjużi, inkluż l-użu tagħha minn individwi bħal Elon Musk biex jinfluwenzaw l-opinjoni pubblika u jxerrdu d-diżinformazzjoni fl-Ewropa; jissottolinja li l-Kummissjoni jeħtiġilha tiżgura li l-istat tad-dritt jiġi implimentat kif xieraq fl-istituzzjonijiet tal-UE u jitlob li l-istituzzjonijiet tal-UE jiġu inklużi fl-evalwazzjoni tar-rapport annwali tagħha dwar l-istat tad-dritt;

---

[46] L-opinjoni tal-KESE tal-14 ta' Frar 2024 bit-titolu "It-tisħiħ tad-djalogu ċivili u d-demokrazija parteċipattiva fl-UE: it-triq 'il quddiem".

[47] Civil Society Europe, "Joint Civil Society Contribution on Civic Space to the 2024 Annual Rule of Law Report" (Kontribut Konġunt tas-Soċjetà Ċivili dwar l-Ispazju Ċiviku għar-Rapport Annwali tal-2024 dwar l-Istat tad-Dritt), Ġunju 2024.

[48] Il-Kumitat Helsinki tal-Ungerija, Disregard for EU values: a snapshot of rule of law issues in Hungary in light of the Article 7 procedure (Nuqqas ta' rispett għall-valuri tal-UE: stampa tal-kwistjonijiet tal-istat tad-dritt fl-Ungerija fid-dawl tal-proċedura tal-Artikolu 7), 12 ta' Novembru 2024.

38. Jilqa’ l-inizjattiva tal-Kummissjoni li tinkludi lill-Albanija, lill-Montenegro, lill-Maċedonja ta’ Fuq u lis-Serbja fir-rapport annwali tagħha dwar l-istat tad-dritt u jħeġġeġ evalwazzjoni mill-qrib tal-istat tad-dritt f’dawn il-pajjiżi tal-adeżjoni;

°

° °

39. Jagħti istruzzjonijiet lill-President tiegħu biex tgħaddi din ir-riżoluzzjoni lill-Kunsill u lill-Kummissjoni.